

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاقیات دین خانہ واقفیت

نگارش:

دکتر مجید قدمی

عضو هیات علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

زہرا خسروجردی

مدرس دانشگاه علمی کاربردی

سرشناسه	قدیمی، مجید، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: خلافت در خانه و مدرسه/ نگارش مجید قدیمی، زهرا خسروجردی.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۲ ص
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۰۸-۱۰۱۵-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۹ - ۱۳۲.
موضوع	: خلافت
موضوع	: خلافت در کودکان
شناسه افزوده	: خسروجردی، زهرا، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ اخ ۴۰۸/ BF۴۰۸
رده بندی دیویی	: ۱۵۳/۳۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۴۵۰۴۲

خلافت در خانه و مدرسه

نویسنده: دکتر مجید قدیمی، زهرا خسروجردی

طراح گرافیک: سعید محمدی

چاپ اول: ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: خاورمیانه

چاپ و صحافی: چاپ خجسته

قیمت: ۶۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۰۸ - ۱۰۱۵ - ۶

ISBN 978-964-08-1015-6

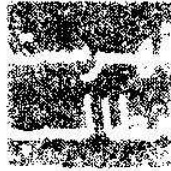
● نشانی: تهران، خیابان سپهبد قرنی، نرسیده به پل کریمخان زند،

کوچه شهید محمود حقیقت طلب، شماره ۸

تلفن: ۸۸۸۰۰۳۲۴-۹ دورنویس (فاکس): ۸۸۹۰۳۸۰۹

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

فصل اول : تعاریف و مفاهیم اخلاقی

- ۱۳ اهمیت اخلاق برای بشر
- ۱۳ تعریف اخلاق
- ۱۵ درک و الگوی رشد اخلاقی
- ۱۶ اخلاق در رشد اجتماعی - فرهنگی (خانواده و مدرسه)
- ۱۷ تأثیرات فرهنگی در خلق و خو و رفتار
- ۱۷ تأثیرات درون و بیرون خانواده
- ۱۸ یادگیری و رشد اجتماعی و فرهنگی
- ۱۹ تأثیرات فرهنگی - اجتماعی
- ۱۹ اخلاق بعنوان پدیده اجتماعی
- ۲۱ عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر بر اخلاق

فصل دوم: کودک و عوامل موثر در اخلاق او

- ۲۴ کودک و اخلاق
- ۲۶ ویژگیهای اخلاق
- ۲۸ مرحله رشد اخلاق
- ۲۹ کاهش اخلاق
- ۳۰ عوامل فردی اخلاق

۳۰	هوش و خلاقیت
۳۳	شخصیت و خلاقیت
۳۵	انگیزش و خلاقیت
۳۷	بازی و خلاقیت
۴۰	نقش والدین در بازی
۴۱	روشهای برای تقویت و پرورش خلاقیت کودکان

فصل سوم: نقش خانواده در پرورش خلاقیت کودک

۴۷	خانواده
۴۸	تعریف خانواده
۴۹	کارکردهای فیزیکی - اجتماعی خانواده
۵۰	تغییر و تحولات در ساختار خانواده
۵۲	علل و زمینه‌های تغییرات در خانواده معاصر
۵۴	تغییرات و تحولات و تأثیر آن بر خلاقیت کودکان
۵۷	خانواده و خلاقیت
۵۹	انواع نگرشهای والدین نسبت به فرزندان
۶۰	شیوه‌های فرزند پروری و خلاقیت
۶۳	تأثیر تشویق و تنبیه بر خلاقیت
۶۵	ترتیب تولد و خلاقیت
۶۶	تأثیر وضعیت اقتصادی - اجتماعی بر خلاقیت
۶۸	موانع خلاقیت در خانواده

فصل چهارم: نقش مدرسه در پرورش خلاقیت

۷۰	مقدمه
۷۱	طرفداران تفکر آموزشی
۷۱	مدرسه
۷۲	ارزش خلاقیت در کلاس

۷۴	خلاقیت در کلاس
۷۸	رفتار معلم
۷۹	نگرش معلم
۸۰	نحوه تدریس
۸۲	تدریس خلاق
	۱) خصوصیت شخصی. ۲) سبکهای تفکر. ۳) عوامل خانودگی.
	۴) تجربه کاری و آموزشی. ۵) باور تدریس. ۶) تلاش و کوشش فردی.
	۷) انگیزه. ۸) دانش معلم. ۹) عوامل محیطی.
۹۰	روش فعال آموزش
۹۲	موانع خلاقیت در مدرسه

فصل پنجم: خلاقیت و هنر

۹۴	مقدمه
۹۵	خلاقیت و هنر
۹۷	خلاقیت در حال توسعه
۹۸	خلاقیت و هنر در مدارس ابتدایی
۹۹	هنر در آموزش و پرورش
۱۰۱	هنرهای بصری
۱۰۲	موسیقی
۱۰۴	هنر بخاطر هنر
۱۰۵	سخن پایانی

فصل ششم: خلاقیت و تکنولوژی جدید ارتباطی

۱۰۷	مقدمه
۱۰۸	تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات
۱۰۹	شبکه ملی یادگیری
۱۱۰	ترویج خلاقیت

- ۱۱۱ خلاقیت در محیطهای مجازی و فیزیکی
- ۱۱۲ سواد تکنولوژی
- ۱۱۳ تاثیر رایانه بر رشد اجتماعی و ارتباطی
- ۱۱۴ تاثیر رایانه بر رشد مهارتها و عملکرد های تحصیلی
- ۱۱۴ نقطه نظرهای درباره خلاقیت و تکنولوژیهای ارتباطی و فناوری
- ۱۱۷ نقش خانواده
- ۱۱۹ استفاده از رایانه

- ۱۲۲ نتیجه گیری
- ۱۲۵ فهرست منابع فارسی و انگلیس

www.ketab.ir

پیش گفتار

اخلاقیت یکی از مهمترین، فراگیرترین و عالی ترین جلوه های تفکر انسان است که از طرف خداوند در وجود او به ودیعه گذاشته شده است که جلوه های آن را می توان در تمام ابعاد زندگی بشری مشاهده کرد و موجب تداوم، بقا، پویایی و غنی بودن هر فرهنگ و تمدن است.

با توجه به پیچیدگی و شتابی که در زندگی کنونی وجود دارد، نقش اخلاقیت پررنگ تر و ضروری تر به نظر می رسد و تمام موفقیت، پیشرفت، ابداع و اکتشاف انسان مدیون همین اندیشه بارور، پویا، مثر و سرشار است. به همین دلیل است که قرن بیست و یکم را قرن اخلاقیت نامیده اند، زیرا ضلالت بشریت و سلامتی هر جامعه ای را با خود به همراه دارد. از آنجا که اخلاقیت یکی از نکات کلیدی برای دستیابی به اکتشاف و اختراعات و پیشرفتهای علمی است.

لازم است این قریحه از دوران کودکی با توجه و پرورش قرار گیرد. زیرا افراد خلاق و صاحبان اندیشه های بکر در توسعه و ترقی هر کشوری سهم بسزایی دارند و گرانبهاترین سرمایه های هر جامعه ای به شمار می آیند. در این میان کودکان و نوجوانان بعنوان ارزشمندترین سرمایه های هر جامعه از اهمیت بسزایی برخوردارند. بدین دلیل فراهم آوردن شرایط و امکانات مناسب رشد و شکوفایی تفکر خلاق در کودکان لازم و ملزوم است.

کودکان موجودات حساس و ارزشمندی هستند که با صفات و ویژگی های خاص متولد می شوند و محیط می تواند این ویژگی ها و توانایی ها را در کودک رشد و پرورش دهد. خانواده اولین، مهمترین و اساسی ترین رکن هر جامعه برای پرورش خلاقیت کودکان هستند تا فرصتهایی برای یادگیری کودک براساس فرایند تفکر او، روش های جدید و نو تجربه کردن، لذت باهم بودن در کنار یکدیگر را فراهم آورند و با آموزش، آنها را برای آینده ای در حال تغییر و سهم بودن در آن آماده کنند.

دومین بستر بسیار مهم محیطی اجتماعی در رشد و شکوفایی اخلاقیت مدارس بویژه

معلمان هستند. معلمان در نظام آموزشی با شناخت صحیح خلاقیت و فرایندهای آن و استفاده از ابزار و فنون روشهای تدریس، می توانند این موهبت خدادادی را در کودکان پرورش دهند.

مجموعه‌ای از دانستنی‌ها و آموخته‌ها و سپردن انبوهی از مسائل حل شده بعنوان فرآورده‌های علمی نمی تواند دانش آموز امروزه را برای زیستن در آینده‌ای که مسائل آن تا حدود زیادی غیر قابل پیش بینی است، آماده سازد. بدین لحاظ سزاوار است معلمها استفاده از روش‌ها و امکانات و دیدگاههای جدید و تکنولوژیهای جدید را در یادگیری سرلوح کار خود قرار دهند تا کیفیتی از خلاقیت، نوآوری را تربیت و سرمایه گذاری شود.

بنابراین در دنیای پر از تلاطم، استفاده از هنر در محیط خانه و مدرسه قادر است شرایطی را برای کودک فراهم سازد تا به دور از هیاهو به آرامش برسد و زمینه ساز انگیزه و تفکر را برای او فراهم کند و با آرامش خود به ابداع و ابتکار برسد.

بنابراین محیط خانه و مدرسه باید شرایط و فرصت تحریک تفکر کودک را فراهم آورد. زیرا تفکر و فرایند خلاقیت کارهای اکتسابی است. اگر بزرگسالان ارزش خلاقیت را درک کنند. شرایط آموزشی و پرورشی مناسبی در خانه و مدرسه فراهم آورند و هدفشان رشد توان خلاق در هر کودک باشد، در نتیجه کودک انرژی خود را صرف رشد ابتکار، درون وابسته بودن، بردباری و اعتماد به نفس خود می نماید.

هنگامی که کودک فرصت کاوشگری و کشف داشته باشد بدون اینکه برای تولید چیز تازه و نو تحت فشار قرار گیرد، این عمل بیشتر از تولید خلاق در رضایت درونی، انگیزه و پشتکار برای فرد ایجاد می کند و سلامت روانی او را نیز به هم می راند.

والدین و معلمها موظف هستند به کودکان بیاموزند، فکر کردن وسیله‌ی برای رسیدن به هدف می باشد. در نتیجه آنان یاد می گیرند در مورد چه مسائلی و چگونه باید بیندیشند. اندیشیدن باید نشاط انگیز باشد تا کودکان بتوانند با تکیه بر عقل و خرد خویش و با تفکر صحیح و سالم با ابداع و ابتکار همه مسائل و مشکلات خود را حل کنند.

هدف عمده‌ی کتاب این است، بتواند تمام شرایط و امکاناتی که در محیط خانه و مدرسه در رشد و پرورش و شکوفایی خلاقیت موثر است، شناسایی و بررسی کند. تا راه گشایی خانواده‌ها، مدارس و معلم‌ها باشد تا با بینش و آگاهی بیشتر در جهت رشد، پرورش و تقویت آن تلاش نمایند.

در خاتمه، بر خود لازم می‌دانم از آقای دکتر علی رضا قبادی به خاطر تلاش در به ثمر
رساندن چاپ و انتشار این کتاب تشکر کنم.
ضمن آنکه از خوانندگان محترم تقاضا دارم با ارائه‌ی نظرات و پیشنهادات خود زمینه‌ی
رفع کاستی‌های این اثر در چاپ‌های بعدی را فراهم آورند، امیدوارم کتاب حاضر بتواند
به عنوان یک راهنمای عملی برای دانشجویان، خانواده‌ها، معلم‌ها و دیگر مخاطبان مفید و
موثر واقع شود.

دکتر مجید قدمی

زهره خسروجردی

www.ketab.ir